

delingen af strukturfondsmidlerne – men de seneste oplysninger er ren forbrugeroplysning.

Kl. 11.00

Formanden:

Tak til økonomi- og erhvervsministeren.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 42:

Forslag til lov om pengesedler i Grønland.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 11/10 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Joan Erlandsen (V):

Statsministeren og Grønlands landsstyreformand har i forståelse med Danmarks Nationalbank aftalt at igangsætte et arbejde, som kan lede til udstedelsen af særlige grønlandske pengesedler som betalingsmiddel i Grønland, og det arbejde udmøntes nu med et lovforslag, L 42.

Det handler i realiteten om at gøre det muligt at udstede særlige grønlandske pengesedler som lovligt betalingsmiddel i Grønland, idet danske pengesedler fortsat kan anvendes som lovligt betalingsmiddel i Grønland. De grønlandske pengesedler kan kun anvendes som lovligt betalingsmiddel i Grønland.

Med hensyn til klingende mønt i Grønland udgøres denne af de samme mønter som i riget i øvrigt, og uanset anvendelsen af de særligt fremstillede grønlandske pengesedler som lovligt betalingsmiddel i Grønland er der tale om

samme valuta som i resten af Danmark. Pengesedlernes værdi vil være låst fast til den danske krone. Så der er reelt tale om nationalbanksedler med den særlige fremtrædelsesform, at de er udformet med grønlandsk tekst og grønlandske motiver. For at være gyldige skal de grønlandske pengesedler være underskrevet af en af direktørerne i Danmarks Nationalbank samt af et medlem af Grønlands landsstyre.

Pengesedlernes udseende fastlægges af Danmarks Nationalbank i samråd med Grønlands landsstyre og skal godkendes af økonomi- og erhvervsministeren. Det vil sige, at Grønlands landsstyre altså får stor indflydelse på pengesedlernes udseende. Da de grønlandske pengesedler, hvad angår form og sikkerhed, vil være fuldstændig mage til de danske pengesedler, vil de grønlandske pengesedler kunne anvendes i de allerede fungerende seddelautomater på Grønland.

Danmarks Nationalbank afholder omkostningerne ved produktionen af pengesedlerne. Det skønnes, at meromkostningerne i forbindelse med produktionen af en samlet grønlandsk seddelserie vil udgøre ca. 8-9 mio. kr.

Grønlands Landsting har tiltrådt forslaget, og Venstre går med disse få ord selvfølgelig også ind for lovforslaget.

Formanden:

Tak til fru Joan Erlandsen. Så er det hr. Frank Jensen som ordfører.

Frank Jensen (S):

Det er et lovforslag, som den tidligere ordfører allerede har redegjort for indholdet af.

Det er jo ikke en stor sag, der her er landet på Folketingets bord i dag. Det er en sag, som statsministeren og landsstyreformanden har indgået en aftale om, og hvor økonomi- og erhvervsministeren på den måde har fået i opdrag at søge undersøgt, om der kunne laves en særlig pengeseddel for Grønland, som vi jo også kender det fra Færøerne, hvor vi allerede har en særlig pengeseddel udstedt af Danmarks Nationalbank, der alene kan bruges som betalingsmiddel på Færøerne.

Nu er sagen så nået til Folketinget. Det er jo ikke en sag, jeg tidligere har hørt rejst i de mange samarbejder, jeg i øvrigt har haft med grønlandske politikere, men nu er den her. Det er ikke en sag, vi på nogen måde har lod og del i, og vi vil heller ikke stemme imod forslaget, men jeg vil da gerne spørge økonomi- og erhvervsmi-

nisteren, hvem der egentlig har fået ideen til det her lovforslag. Det er jo svært at se, når man som jeg her op til mødet i dag har forsøgt at finde frem til historikken i det. Ud over at jeg kan se, at det indgår i en aftale mellem landsstyreformændene og statsministeren, har jeg lidt svært ved at se, hvem der egentlig har fostret selve tanken, men det kan være, økonomi- og erhvervsministeren kan redegøre for det.

Vi vil altså som sagt stemme for lovforslaget. Vi ærgrer os lidt over, at der i behandlingen i det grønlandske Landsting ikke har været særlig stor opbakning bag indførelsen af en ny pengeseddel i Grønland. Det er et lovforslag, der alene er støttet af Siumut og Inuit Ataqatigiit og Kandidatforbundet, hvorimod Atassut og Demokraterne har stemt imod. Jeg ved ikke, om det skyldes historikken, men det må vi jo høre fra økonomi- og erhvervsministeren.

Jeg kan love økonomi- og erhvervsministeren, at Socialdemokratiet vil støtte lovforslaget, men vi har lidt en interesse i at høre historikken i lovforslagets tilblivelse.

Formanden:

Tak til Frank Jensen. Så er det fru Rikke Karlsson som ordfører.

Kl. 11.05

Rikke Karlsson (DF):

Da Dansk Folkepartis grønlandsordfører, hr. Søren Espersen, er fraværende, skal jeg på hans vegne forelægge følgende:

Det bliver en stor og god dag for såvel Grønland som rigsfællesskabet, når vi om nogle uger her i Folketinget, formodentlig enstemmigt, vil kunne vedtage, at Grønland får egne pengesedler, og det er med stor fornøjelse, at Dansk Folkeparti siger ja til forslaget.

Ved nærmere eftertanke kan det undre, at det ikke for længst er sket, at Nationalbanken til anvendelse i Grønland udsteder sedler med grønlandske motiver. Det kan undre, når man tænker på, dels at det snart er 60 år siden, Færøerne på tilsvarende vis fik pengesedler med færøske motiver, dels at det snart er 30 år siden, Grønland fik hjemmestyre. Men bedre sent end aldrig. Grønlandske pengesedler vil medvirke til at styrke grønlandsk kultur og det folkelige fællesskab i Grønland.

I disse måneder foregår der et betydningsfuldt arbejde i den fælles dansk-grønlandske kommission, som har til opgave inden for rigsfællesskabets rammer at udvide det grønland-

ske hjemmestyre til et egentligt selvstyre. En udstedelse af pengesedler med grønlandske motiver vil være et selvfølgeligt element i denne proces. De grønlandske pengesedler vil dog givet komme det grønlandske selvstyre i forkøbet, idet Nationalbanken formodentlig allerede i 2008 vil kunne sætte sedlerne i omløb.

Der er dog et par ting, som vi fra Dansk Folkepartis side vil interessere os for i det videre udvalgsarbejde. De færøske pengesedler har samme format som rigets pengesedler. Det fastslog man allerede i loven om færøske pengesedler fra 1949, og der kunne vi godt ønske os, at det også i dette lovforslag blev fastslået, at formatet skal være ens i hele rigsfællesskabet. Jeg er interesseret i at høre, om også økonomi- og erhvervsministeren deler den opfattelse, at de nye grønlandske pengesedler skal have samme format som de pålydende danske.

En anden ting er bare en detalje. I lovforslagets § 3 hedder det, at pengesedlernes udseende fastlægges af Danmarks Nationalbank i samråd med Grønlands landsstyre og godkendes af økonomi- og erhvervsministeren.

Dansk Folkeparti har stor respekt for økonomi- og erhvervsministeren og håber, han i mange år frem må blive på posten, men der kan jo komme en dag, hvor der er en anden regeringsordning, og hvor der måske ikke er en økonomi- og erhvervsminister. En fremtidig statsminister kan vel beslutte, at der skal være såvel en økonomiminister som en erhvervsminister, eller han kan vælge helt at nedlægge ministerierne, eller der kan komme andre konstellationer. Så for at undgå, at vi en dag skal til at ændre i loven, bør der vel i lovforslagets § 3 til sidst i stedet for »godkendes af økonomi- og erhvervsministeren« stå »godkendes af regeringen«. Men dette er altså bare en detalje.

Hovedsagen er, at vi nu i Folketinget får en beslutning taget i enighed om, at Nationalbanken, gerne så hurtigt som det kan lade sig gøre, kan udstede grønlandske pengesedler.

Dansk Folkeparti kan støtte forslaget.

Formanden:

Tak til fru Rikke Karlsson. Så er det hr. Per Ørum Jørgensen som ordfører.

Per Ørum Jørgensen (KF):

I Det Konservative Folkeparti kan vi også støtte dette lovforslag om pengesedler i Grønland. Det har jo for en del af de grønlandske politikere været et ønske, som man har villet have opfyldt på

lige fod med, at et tilsvarende ønske tidligere er blevet opfyldt på Færøerne. Med den linje, som man har i regeringen om, at selvstændighed osv. er noget, som man selvfølgelig ikke vil stå i vejen for i forhold til Grønland, kan man sige at det her selvfølgelig er et skridt i den retning, hvilket også er, hvad de grønlandske politikere jo klart har tilkendegivet under deres debat om de her ting.

Det vil vi heller ikke fra konservativ side stille os i vejen for, og derfor kan vi støtte dette lovfor-slag.

Formanden:

Tak til hr. Per Ørum Jørgensen. Så er det hr. Poul Erik Christensen som ordfører.

Poul Erik Christensen (RV):

I hr. Niels Helveg Petersens fravær skal jeg meddele, at Det Radikale Venstre selvfølgelig støtter et forslag begrundet i et stort grønlandsk ønske om at have egne pengesedler. De grønlandske pengesedler kan alene anvendes i Grønland. Danske pengesedler vil også kunne anvendes i Grønland sideordnet med landets egne, og i Grønland anvendes mønterne på samme måde som i riget i øvrigt.

Danmarks Nationalbank afholder omkostningerne ved produktionen af pengesedlerne; meromkostningerne i forbindelse med produktionen af den samlede grønlandske serie forventes at blive 9 mio. kr.

Som jeg indledte med at sige: Det Radikale Venstre vil støtte ministerens forslag.

Kl. 11.10

Formanden:

Tak til hr. Poul Erik Christensen. Så er det hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Da SF's ordfører på området, hr. Kristen Touborg, ikke kan være til stede i salen i dag, skal jeg give udtryk for SF's holdninger.

Landsstyret har motiveret sit forslag med, at det grønlandske landsråd med grønlandske pengesedler kan medvirke til en yderligere selvstændig profilering af Grønland. Grønlandske pengesedler med grønlandsk tekst og motiver fra deres egen verden vil efter landsstyrets mening udgøre et bidrag til de løbende bestræbelser på at fastholde og udbygge Grønlands nationale identitet.

Der er et mindretal i Landstinget, der har rejst tvivl om, hvorvidt det vil indebære, at der skal betales et vekselgebyr. Det er ikke endeligt afklaret, men Finansrådet har i hvert fald henstillet, at der ikke opkræves et vekselgebyr, og det er vi også enige i.

Der er et flertal i Landstinget, som ønsker at indføre disse pengesedler, og vi er virkelig parate til at følge et sådant ønske derfra, så SF kan støtte forslaget.

Formanden:

Tak til hr. Poul Henrik Hedeboe. Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

For at starte med konklusionen kan også Enhedslisten støtte forslaget. Men i lighed med Socialdemokraternes ordfører, hr. Frank Jensen, vil vi meget gerne have opklaret, hvem det er, der har fundet på det, og det håber jeg ministeren vil svare på, når han kommer på talerstolen om lidt. Hvem er det, der har fået ideen om, at Grønland skal have sine egne pengesedler? Hvor kommer den fra? Også fordi man kan se, at ved behandlingen i Landstinget i Grønland var der absolut ikke enighed om det.

I lighed med SF's ordfører, hr. Poul Henrik Hedeboe, vil vi også gerne have et svar fra ministeren – og gerne allerede i dag, hvis det kan lade sig gøre – på spørgsmålet om vekselgebyr, så vi kan være sikre på, at der ikke indføres noget vekselgebyr.

Formanden:

Tak til fru Line Barfod. Så er det økonomi- og erhvervsministeren.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige tak for opbakningen til lovfor-slaget.

Jeg må sige til hr. Frank Jensen og andre, at jeg må henholde mig til, at der er tale om en aftale mellem statsministeren og landsstyrefor-manden, og at det jo er en sag, der også er vedtaget i Grønland.

Med hensyn til pengesedlernes format er de fuldstændig som de danske, for at det ikke skal give for mange administrative problemer, og ret beset synes jeg, det er rart, at også grønlænderne får mulighed for at få deres egne pengesedler. Udgifterne afholdes af Nationalbanken.

Så vil jeg også gerne sige til Dansk Folkeparti: Ved udarbejdelse af lovgivning er det altså den til enhver tid siddende minister – i dette tilfælde økonomi- og erhvervsministeren – der anføres som ansvarlig for lovgivningen. Anderledes kan det ikke være.

Endnu en gang tak for opbakningen til lovforslaget.

Formanden:

Der er en kort bemærkning til ministeren fra hr. Frank Jensen.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Ministeren oplyste jo ikke andet end det, vi kan læse i fremsættelsestalen, nemlig at det er en aftale, der er indgået mellem landsstyreformanden og statsministeren. Men kunne vi ikke komme bare en lille smule nærmere til, hvem der egentlig har fået ideen? Det er vel ikke sådan, at statsministeren og landsstyreformanden har fået ideen samtidig, går jeg ud fra. Der må være en, der ligesom har præsenteret det som et ønske, og kommer det ønske fra Grønland?

Jeg beder om et svar på det, fordi mange af os jo har beskæftiget os med grønlandske anliggender i ganske mange år, og jeg har aldrig hørt det præsenteret som et grønlandsk ønske, at man vil have særlige pengesedler. Jeg sidder selv som formand for en arbejdsgruppe under Selvstyrekommissionen, der arbejder med økonomi- og erhvervsforhold, og her har det heller aldrig været præsenteret som et særligt grønlandsk ønske. Så kunne vi ikke komme det bare en lille smule nærmere? Hvem har egentlig fået den idé om, at Nationalbanken skal udstede særlige sedler, der alene kan bruges i Grønland?

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Nu er det jo ofte sådan, at gode ideer har mange fædre, og jeg må som sagt forholde mig til, at der har været en dialog mellem landsstyreformanden og statsministeren.

Så må vi lige være opmærksomme på, at det altså er et forslag, der har været behandlet i Landstinget, som har besluttet at tiltræde det. Det synes jeg egentlig er rimelig vigtigt at forholde sig til, for hvis det var noget, grønlænderne ikke ønskede, var det jo ikke noget, vi gik om bord i.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det er ganske rigtig, at sagen har været behandlet i det grønlandske Landsting, men vi går også ud fra, at økonomi- og erhvervsministeren er bekendt med, at det var et spinkelt flertal i Landstinget, der stemte for lovforslaget. Afstemningen viste 11-15, så det er jo ikke en sag, som har samlet det grønlandske parlament om et ønske om få disse særlige sedler.

Jeg indrømmer, at der er et flertal, og at et flertal er et flertal – sådan er det jo – men da denne sag pludselig er dukket op som følge af en aftale mellem landsstyreformanden og statsministeren, kunne det jo være rart ligesom at finde ud af, hvor ideen kommer fra.

Der bruges trods alt 9 mio. kr. på sagen. Udgifterne afholdes af Nationalbanken, men det er jo også sådan, at 80 pct. af overskuddet i Nationalbanken overføres til statskassen, og en del af det overføres til Grønland, så det koster selvfølgelig både det grønlandske hjemmestyre og den danske statskasse penge. Jeg ved ikke, om vi kan komme det nærmere her i dag, men ellers må vi jo prøve at se på det under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jamen jeg er altså nødt til at forholde mig til, at statsministeren og Grønlands landsstyreformand har aftalt at undersøge mulighederne for at udstede særlige grønlandske pengesedler som betalingsmiddel i Grønland, og forslaget har, som hr. Frank Jensen også nævnte, været behandlet i det grønlandske Landsting, der har besluttet at tiltræde forslaget. Det kan godt være, at afstemningen ikke gav en stor majoritet, men sådan er det altså, og sådan er det jo også her i huset. Indimellem vedtager vi lovforslag, som en del af Folketinget er imod, men som et flertal ønsker. Det er jo demokratiets lod.

Med hensyn til hvad Grønland skal bære af udgifterne, er det rigtigt, som hr. Frank Jensen siger, at det koster i nærheden af 9 mio. kr. Men Grønland skal bære udgifterne set i forhold til de penge, der kommer fra Nationalbanken som overskud til den danske stat, og der er ikke andet at sige, end at det er meget små beløb, det drejer sig om, når vi taler Grønland i denne henseende. Men det er rigtigt, at det er Nationalbankens overskud.

Formanden:

Så er det fru Line Barfod, der har en kort bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

For det første vil jeg gerne have et svar på det spørgsmål, som hr. Poul Henrik Hedeboe rejste om vekselgebyr, og som jo også blev rejst under det grønlandske Landstings behandling af sagen – bare så vi forhåbentlig kan få det aflivet.

Man må gå ud fra, at det ikke er det grønlandske landsstyre, der har bedt landsstyreformanden om at komme frem med det ønske ved mødet med statsministeren, eftersom et af landsstyreparterne, nemlig Atassut, stemte imod forslaget ved behandlingen i Landstinget. Er det noget, som den danske regering har drøftet og har bedt statsministeren om at tage med til mødet med landsstyreformanden? Det må vi vel i hvert fald kunne få oplyst fra økonomi- og erhvervsministeren, men ellers må vi jo fortsætte med at forfølge spørgsmålet under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg kan ikke oplyse mere om sagen, end jeg har sagt her fra Folketingets talerstol i dag.

Så lige med hensyn til veksling af grønlandske sedler: Der vil fra Finansrådet blive udstedt en henstilling til medlemmerne om at foretage gratis ombytning af grønlandske pengesedler til danske pengesedler. Det er, hvad der ligger på sagen for nærværende.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 41: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Gruppesøgsmål m.v.). Af justitsministeren (Lene Espersen). (Fremsat 10/10 2006).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Birthe Rønn Hornbech (V):**

Lovforslaget drejer sig om en ændring af retsplejelovens særlige regler for de såkaldte gruppesøgsmål, så det nu bliver lettere for en række borgere at få gennemført berettigede krav ved domstolene i fællesskab. Det fremgår af regeringens globaliseringsplan, at det er en tendens, som man også ser i andre lande, og som bør følges i Danmark.

Det er jo helt klart, at sådanne ændringer er en stor forbedring af retssikkerheden, specielt for forbrugerne, men man er også nødt til at se på, at der kan være nogle retssikkerhedsmæssige problemer for producenterne. Sporene fra USA skræmmer jo, og jeg vil godt sige med det samme, at de sager, man har set i USA, hvor større horder af anonyme kan rejse erstatningskrav, ikke er Venstres politik. Det, det drejer sig om, er at finde en passende balance mellem retssikkerheden for forbrugerne og retssikkerheden for producenten, og hvor det balancepunkt skal lægges, er naturligvis altid en politisk afgørelse.

Kl. 11.20

Man opererer i lovforslaget med to modeller: den såkaldte tilmeldingsmodel og den såkaldte frameldingsmodel. Det normale ved en retssag er naturligvis, at borgeren selv bestemmer, om han vil anlægge sag eller ej, og for at sikre det er hovedreglen i lovforslaget, at en borger selv skal have tilsluttet sig, at der rejses sag; han skal have tilsluttet sig positivt. Der er et mindre område, hvor det er den anden model, den såkaldte frameldingsmodel, som er gældende.

Vi har naturligvis bemærket, at en lang række hørings svar fra erhvervslivet ikke blot er imod gruppesøgsmål, men også er imod frameldingsmodellen. I Venstre kan vi dog godt leve med den måde, forslaget er formuleret på nu. Vi synes, at der er en fornuftig balance, men man skal selvfølgelig sikre sig, at alle borgere bliver